

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky ke Strategickému rámci politiky soudržnosti 28+ v České republice
Č. J.	52/2025
DATUM ZPRACOVÁNÍ	23. 5. 2025
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Proksch, Jan Šebesta
E-MAIL	jproksch@spcr.cz ; jsebesta@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) děkuje MMR za zapojení do diskuse o Strategickém rámci. Upozorňujeme zároveň, že je v dalších krocích klíčové řádné zapojení všech partnerů včetně strany zaměstnavatelů, aby se na dokument dalo navázat a zajistit dostatečnou absorpční kapacitu. Také je nutné umožnit podporu konkurenceschopnosti, zejména výzkumu a vývoji, pomocí dotací.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K využití finančních nástrojů v oblasti VaV

Považujeme za krajně nevhodné uvažovat o návratné formě podpory u aktivit zaměřených na výzkum a vývoj. To se týká také podpory startupů a spinoffů.

Pro oblast VaV požadujeme zavedení systému kombinujícího dotace a vratnou pomoc, přičemž vratná pomoc by měla být uplatňována výhradně u projektů dosahujících nejvyšších úrovní připravenosti technologií (TRL 8, 9). Pouze v této fázi je možné alespoň orientačně odhadnout finanční návratnost investice, a tedy i smysluplně uvažovat o jejím vrácení.

Odůvodnění:

Podpora výzkumu a vývoje ve formě grantů představuje mezinárodní standard, který uplatňují všechny vyspělé země. Důvod je zřejmý – výzkum a vývoj je ze své podstaty činností s vysokou mírou nejistoty ohledně dosažení plánovaných výsledků. Dochází zde tedy k tzv. tržnímu selhání, kdy bez zásahu veřejného sektoru soukromé subjekty neinvestují do rizikových, avšak potenciálně přelomových projektů, zejména v raných fázích technologické připravenosti (TRL 1–7).

Právě tyto projekty – navzdory vysoké míře rizika – mohou vést k radikálním inovacím, které se stávají základem zcela nových produktů, tržních segmentů či hodnotových řetězců. Pokud by byla podpora v oblasti VaV omezena pouze na návratné formy, žádat by logicky začaly pouze firmy s projekty s nízkým rizikem a vysokou pravděpodobností komercializace – tedy převážně v pozdních fázích vývoje (TRL 8, 9). Tím by došlo k výraznému omezení podpory pro průlomové inovace, které však vyžadují financování právě v ranějších a rizikovějších fázích.

Z tohoto důvodu trváme na tom, aby podpora výzkumu a vývoje byla strukturována jako kombinace nevratných dotací a návratné finanční pomoci. Konkrétně navrhuje, aby dotace byly poskytovány pro projekty v úrovních TRL 1–7, zatímco možnost návratné podpory by byla zvažována pouze pro projekty na úrovni TRL 8, 9, kde již lze alespoň orientačně odhadnout ekonomickou návratnost investice.

Současně je nezbytné transparentně specifikovat podmínky návratnosti, aby byla pro žadatele předvídatelná a ekonomicky únosná.

Pokud má být hlavním cílem nového období posílení konkurenceschopnosti, není možné mít v oblasti VaVal pouze návratnou podporu. Jak jsme již dříve argumentovali, důvodů pro nenávratnou podporu VaVal je celá řada:

1. Rizikovost VaV projektů a význam dotační podpory

VaV projekty se vyznačují vysokou mírou rizika a nejistoty, což může omezovat ochotu podniků tyto projekty ve větší míře realizovat. Inovativní projekty – zejména disruptivní inovace – mají nejisté výsledky a dlouhodobou návratnost.

Rovněž EU v programu Horizon Europe cílí na „inovace průlomové a disruptivní povahy ... které mohou být pro soukromé investory příliš rizikové“. Takové projekty jsou podporovány výrazným podílem nevratných prostředků, tedy dotací/grantů. Dotační financování totiž funguje jako efektivní stimul: sdílí riziko mezi firmou a veřejným sektorem, čímž umožňuje realizaci projektů, do nichž by se podniky bez dotační podpory nepustily. Oproti návratným formám podpory ty dotační nezatěžují firmu budoucí splátkou v případě neúspěchu projektu, což je pro rizikový vývoj zásadní. Tento princip zohledňuje i praxe v zahraničí. Z výše uvedených důvodů jsou dotační nástroje pro podporu VaV nenahraditelné zejména u projektů s vysokou nejistotou výsledku.

Není moc projektů VaV, které opravdu dosáhnou návratnosti v krátkém čase, proto zde mluvíme o tržním selhání a proto všechny vyspělé státy na světě dotace používají.

2. Dotační projekty stimulují spolupráci firem a výzkumných organizací

Dotační programy VaV dlouhodobě podporují propojení firem s výzkumným sektorem. Mnohé výzvy podmiňují získání dotace zapojením výzkumné organizace do projektu. Taková účinná spolupráce přináší synergické efekty: firmy získají přístup k know-how a kapacitám vysokých škol, zatímco akademická sféra uplatní výsledky výzkumu v praxi.

Grantový model zároveň umožňuje nastavit motivační intenzitu podpory – při spolupráci s výzkumnou organizací smí být veřejná podpora projektu vyšší. Dotační financování tedy cíleně stimuluje partnerství podniků a vysokých škol a dalších VO tím, že zvyšuje dostupnou míru podpory pro kolaborativní projekty. V minulosti vznikly díky programům (OP PI, OP PIK, OP TAK aj.) stovky konsorcií firem a akademických pracovišť, které by se jinak neutvořily. Tyto vazby přispívají k šíření znalostí, výchově kvalifikovaných pracovníků a vzniku inovací s vyšší přidanou hodnotou. Náhrada dotací půjčkami by takovou spolupráci ohrozila – půjčky by pravděpodobně využívaly spíše individuální firmy a propojovací efekt veřejných soutěží by se vytratil.

3. Soulad s evropskou praxí v podpoře inovací

Politika ČR by měla být v souladu s osvědčenou praxí Evropské unie. EU ve svých hlavních programech volí převážně nevratnou formu podpory VaV. Program Horizon Europe (2021–2027) s rozpočtem 95,5 mld. € je postaven na přímém financování výzkumných a inovačních projektů formou grantů. Vítězné projekty získávají prostředky, které nemusejí vracet, pokud splní podmínky – cílem je maximálně podpořit vědecký a technologický rozvoj v Evropě. Převaha grantové logiky vychází z dlouholetých zkušeností: nevratné financování dokáže lépe akcelarovat výzkum a inovace, zatímco návratné nástroje mají u VaV omezené uplatnění.

Kromě rámcových programů EU lze zmínit i praxi Kohezní politiky: evropské strukturální a investiční fondy sice v posledních obdobích zavádějí finanční nástroje (např. zvýhodněné úvěry) pro oblasti blízké trhu, avšak v případě výzkumu a vývoje zůstávají hlavním mechanismem dotace. Náhlý odklon ČR od dotačních forem by byl unikátní. Udržení grantové podpory je v souladu s mainstreamovou evropskou praxí, zatímco plné převedení podpory VaV na půjčky by představovalo pokus, jenž není nikde důsledně ověřen.

4. Riziko destabilizace inovačního prostředí při náhlé změně

Náhlé převedení podpory VaV na návratné finanční nástroje by mohlo destabilizovat fungující inovační ekosystém v ČR. Současný systém přímých dotací je zavedený, uživatelsky známý a opírá se o zkušené implementační agentury (TA ČR, MPO/API atd.). Naproti tomu s rozsáhlejším využitím půjček či záruk v oblasti VaV zatím nemá Česká republika dostatek zkušeností. Jak na straně poskytovatelů (řídících orgánů a implementačních agentur), tak na straně příjemců není vybudována potřebná kapacita a know-how. Každé zaváhání či komplikace by mohly znamenat, že se peníze nedostanou k inovativním firmám včas, což by ohrozilo kontinuitu rozvoje VaV.

Z pohledu příjemců podpory navíc není jisté, zda by o návratné nástroje byl dostatečný zájem. Menší technologické firmy (a startupy, spin-offy) mívají obavu zadlužovat se kvůli nejistým projektům. I za zvýhodněných podmínek zůstává riziko na straně podniku – pokud projekt nevyjde, firma musí podporu splatit, což může být likvidační. Tento faktor může vést k omezování rizikových, avšak potenciálně průlomových projektů, tedy k opaku zamýšleného efektu. V neposlední řadě hrozí, že v přechodném období nastane výpadek podpory VaV, než se nové nástroje etablojí. Český inovační systém je dnes relativně stabilní a výkonový – náhlá změna jeho finančních pilířů by mohla způsobit nejistotu u podniků i výzkumných partnerů a narušit pozitivní trend investic do VaV.

Tato připomínka je zásadní.

2. K obranyschopnosti

Navrhujeme doplnit do úvodu materiálu **zásadní deklaraci strategického významu obranyschopnosti ČR** a návaznost na strategické dokumenty v oblasti obrany, zejména Obrannou strategii ČR 2023 a Koncepti výstavby Armády ČR 2035.

Odůvodnění:

V kapitole 5.4 je uvedeno, že je potřebné vzít do úvahy obranyschopnost státu, ale tyto záležitosti musí být ještě vyjasněny. Vzhledem k současné situaci a vzhledem k tomu, že se jedná o rámec podpory, která má směřovat ke kohezi a konkurenceschopnosti ČR v delším horizontu je ovšem deklarace orientace na obranyschopnost ČR a EU zcela nedostatečná a je třeba tento aspekt rozvoje společnosti zásadně propsat do celého materiálu.

Tato připomínka je zásadní.

3. K vymezení finančních nástrojů

Požadujeme lépe specifikovat, ve kterých situacích bude pro danou oblast použit návratný program a ve kterých by byl naopak vhodnější nenávratný (investiční) nástroj.

Dokument nově zavádí návratné nástroje podpory pro některé oblasti, což lze určitě vyzdvihnout jako krok správným směrem. Jmenovitě by se mělo jednat o běžná opatření, která jsou nasazována v masovém měřítku nebo jsou často uplatňována i bez podpory. Jako správnou oblast lze například jmenovat obnovitelné zdroje, které uvádí i strategie.

Nesouhlasíme ale s obecným nasazením návratné podpory zejména v oblasti tzv. vznikajících trhů nebo trhů, kde by hrozilo, že nebude docházet k naplnění vytyčených cílů. V dokumentu se jedná kromě výše zmiňovaného výzkumu a vývoje například o energetickou účinnost, digitalizaci, oběhové hospodářství nebo část obnovitelné zdroje vč. akumulace, kde zejména oblast výroby obnovitelného vodíku neposkytuje potřebnou návratnost a trh, který by ji garantoval. Totéž platí pro některé brownfieldové lokality, které svým charakterem nadměrně zatěžují investora svou přípravou pro další výstavbu, jedná se zejména o rozsáhlé areály zatížené opuštěnou průmyslovou výrobou nebo s ekologickými nebo obdobnými zátěžemi. Obdobně lze nahlížet také na požadavky na zachování původního průmyslového rázu v městské zástavbě.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

4. Ke str. 3 – oblasti s dvojím užitím

Navrhujeme upravit výčet oblastí s dvojím užitím, bod „posílení odolnosti energetické infrastruktury“ na „posílení odolnosti **technické, zejména** energetické infrastruktury“.

Odůvodnění:

K technické infrastruktuře patří mj. elektronické komunikace, vodovody a kanalizace. Je nepochybné, že obranu a odolnost nelze zajistit bez funkčnosti této infrastruktury.

Tato připomínka je zásadní.

5. Ke str. 5 - vzdělávání-výzkum-inovace-podnikání a str. 20, 21 - ČR jako průměrný inovátor v rámci EU

Navrhujeme doplnit také „**podporu potenciálu lidí ve výzkumu**“.

Odůvodnění:

Tímto doplněním bude explicitně vyjádřeno to, co je v současnosti ve výzkumu nejdůležitější, tj. rozvoj potenciálu lidí ve výzkumu, snižování bariér výzkumné práce a nezbytnost podpory atraktivního a podpůrného pracovního prostředí v souladu s principy Evropské charty pro výzkumné pracovníky.

Tato připomínka je zásadní.

6. Ke kap. 2.7 str. 10

Přehodnotit zaměření pouze na strukturálně postižené regiony.

Formulaci „*Tento přístup by mohl vést k vyšší intenzitě čerpání ... s omezenou schopností řešit klíčové výzvy...*“ nahradit textem:

„Teritoriální zacílení budoucí kohezní politiky musí respektovat zásadu snižování rozdílů mezi všemi regiony (Art. 174 SFEU). V souladu s platnou legislativou EU zůstávají pro podporu způsobilé všechny české regiony NUTS 2 kromě hlavního města Prahy. V rámci podpory budou zvýhodněny strukturálně postižené oblasti.“

Odůvodnění:

Viz bod č. 3, srovnání s dalšími zeměmi EU, které mají již zveřejněné pozice (Nizozemsko, Německo, rámcově Španělsko ad.) ukazuje, že v oblasti konkurenceschopnosti se žádná země neomezuje na strukturálně postižené regiony. Jedná se o nežádoucí české specifikum, které se neopírá o zkušenost z dalších zemí.

Zdroje:

- *Joint Declaration of Like-Minded Member States* (2024) podporuje „all regions“.
- Praha + Středočeský kraj = ~45 % firemních výdajů na VaV (ČSÚ, Výzkum a vývoj, 2023); jejich vyloučení by prohloubilo investiční mezeru.
- Fitto: soudržnost má posilovat konkurenceschopnost v každém území.

Tato připomínka je zásadní.

7. Ke kap. 4 a 5.2

Vysoké školy nejsou vnímány jako aktéři územní koheze, přestože mnohé z nich hrají zásadní roli v rozvoji regionálních hodnotových řetězců.

Návrh na úpravu:

V kap. 4 rozšířit definici územních center rozvoje o:

„polytechnické a profesně orientované vysoké školy mimo hlavní metropolitní centra, které plní funkci znalostních a inovačních uzlů.“

Do kap. 5.2 pak doplnit mezi subjekty implementace nástrojů vědy, výzkumu a transferu znalostí také „vysoké školy technického a profesního zaměření, které propojují výzkumnou činnost s praxí a potřebami regionálních odvětví.“

Odůvodnění:

Zkušenosti z politiky Smart Specialisation (RIS3) ukazují, že zapojení regionálních vysokých škol významně podporuje inteligentní růst a vyrovnávání regionálních rozdílů.

Tato připomínka je zásadní.

8. Ke kap. 5 Návrh tematických priorit pro politiku soudržnosti v ČR po roce 2027

Požadujeme zpřehlednit vazbu mezi národním seznamem priorit a připravovanou legislativou EU pro období 2028–2034. Má již MMR informace či pracovní návrh k novým nařízením pro ERDF/CF (prioritní osy, specifické cíle, typy způsobilých příjemců)?

Odůvodnění:

Pokud ano, prosíme o poskytnutí či zveřejnění těchto podkladů, aby bylo možné včas ověřit, zda navrhované aktivity půjde zařadit k budoucím cílům EU.

V programovém období 2021–2027 musely být všechny aktivity striktně přiřazeny k pevně daným specifickým cílům. Včasná znalost připravovaných nařízení a jejich indikativních cílů umožní přesnější formulaci národní priority a sníží riziko, že některá opatření později nebude možné financovat z kohezních fondů.

Tato připomínka je zásadní.

9. Ke kap. 5.1 a 5.2 a podpoře jaderných technologií

Do návrhu tematických priorit pro politiku soudržnosti v ČR po roce 2027, kap. 5.1. Energetika a 5.2 Výzkum a inovace a Podnikání, navrhujeme zařadit jaderné technologie s ohledem na příležitosti pro český výzkum a průmysl při realizaci nových jaderných zdrojů a malých a středních modulárních reaktorů v ČR a zapojení českých podniků do dodavatelských řetězců pro malé a střední modulární reaktory.

S ohledem na text v kapitole Energetika, část s názvem „Přetrvávající závislost ČR na importovaných fosilních zdrojích energie“ navrhujeme přidat jako nový Prioritní nástroj řešení problému „Jaderné technologie“ a do zdůvodnění „Zvýšením podílu energie z OZE a jaderné energie ČR sníží svoji závislost na dovážených fosilních zdrojích a posílí své plnění klimatických závazků. Pro stabilizaci distribuce je nutné řešit zároveň akumulaci energie.“.

Do řešeného problému „ČR jako průměrný inovátor v rámci EU“ navrhujeme dodat nový Prioritní nástroj řešení problému „v oblasti jaderné energetiky“.

Do řešeného problému „Nevyužitý potenciál brownfieldů pro rozvoj regionů“ navrhujeme dodat nový Prioritní nástroj řešení problému „využití pro aktivity využívající energii z jaderných zařízení.“

Odůvodnění:

S ohledem na budoucí předpoklad většího rozvoje jaderné technologie pro výrobu elektřiny a tepla, typicky SMR/AMR (např. nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2024/1735, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému výroby technologií pro nulové čisté emise), lze očekávat změnu paradigmatu v podpoře jaderných technologií v období 2028+. Z tohoto důvodu navrhujeme rozšířit část aktivit pro oblast Energetiky i o jaderné technologie. Tyto aktivity byly zařazeny jako udržitelné v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1214 ze dne 9. března 2022, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139, pokud jde o hospodářské činnosti v některých odvětvích energetiky, a nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178, pokud jde o specifické zveřejňování informací v souvislosti s těmito hospodářskými činnostmi. Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 byla zřízena Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP), mezi strategické technologie byly zařazeny i čisté technologie, mezi které jsou zařazeny i jaderné technologie.

Tato připomínka je zásadní.

10.Ke kap. 5 str. 17 – Řešený problém – Nedokončená síť páteřních silničních a železničních komunikací TEN-T

Nesouhlasíme s vyjmutím VRT a návazné infrastruktury z dostavby komunikací sítě TEN-T.

Odůvodnění:

Tento návrh je naprosto v rozporu s Programovým prohlášením vlády ČR ve znění z 1. března 2023, nařízením EP a rady (EU) 2024/1679 ze dne 13. června 2024 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě, s cíli a milníky Zelené dohody pro Evropu ze dne 11. 12. 2019 COM/2019/640 a navazující Strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu – nasměrování evropské dopravy do budoucnosti ze dne 9. 12. 2020 COM (2020) 789, ale dokonce i s předchozím řešeným problémem ve stejném dokumentu, kterým je vysoký podíl silniční nákladní přepravy a individuální osobní dopravy. Právě VRT totiž uvolní kapacitu konvenčních tratí pro dodatečné vlaky jakožto předpoklad pro modal-shift. Do této kategorie spadá i modernizace Brno - Přerov, která je typickým příkladem pro financování nástupcem OPD.

Tato připomínka je zásadní.

11.Ke kap. 5.1 – snižování emisí a plnění závazků ČR

Žádáme doplnění podpory „snižování emisí z průmyslových činností“.

Odůvodnění:

Chybí např. podpora technologií dekarbonizace pro firmy nepokryté v MODFONDU. Upozorňujeme, že nutná dekarbonizace bez jakékoliv podpory významně snižuje konkurenceschopnost tuzemského průmyslu.

Přestože došlo k určitému pokroku, podpora je nezbytná.

Tato připomínka je zásadní.

12.Ke kap. 5.1 - Podpora transformace průmyslu

Návrh nezohledňuje potřebu transformace zpracovatelského průmyslu, přestože ten tvoří podstatnou část HDP, exportu a zaměstnanosti ČR.

Žádáme doplnit mezi tematicky preferované oblasti podpory:

„transformace a posílení konkurenceschopnosti zpracovatelského průmyslu včetně např. automobilového“.

Odůvodnění:

Transformace tohoto sektoru vyžaduje koordinovanou intervenci – jak na úrovni podniků, tak i podpůrné výzkumné a vzdělávací infrastruktury. Nové produkty nebo využívání nových technologií je finančně velmi nákladné a vhodně zaměřená podpora může přispět k navýšení konkurenceschopnosti českých podniků.

Tato připomínka je zásadní.

13.Ke kap. 5.1 – Podpora recyklace a čištění průmyslových vod a využívání dešťové vody v průmyslu

Žádáme doplnit podporu recyklace a čištění průmyslových vod a využívání dešťové vody v průmyslu.

Odůvodnění:

Tyto oblasti, byť v nich došlo k významnému pokroku, stále vyžadují cílenou podporu, zvláště pak v době, kdy průmysl potřebuje investovat i v dalších oblastech ŽP a kdy se současně nachází v krizi. Jde mnohdy o velké investice, které mají velký potenciál přispět ke zlepšení ŽP.

Tato připomínka je zásadní.

14.Ke kap. 5.1 – CZT

Navrhujeme doplnit nástroje o další rozvoj a posilování systémů centrálního zásobování teplem (CZT), které zvyšují návratnost již vykonaných investic do tohoto odvětví a mají výrazný kohezní charakter.

Odůvodnění:

Mnohé systémy CZT prošly nákladnou zdrojovou transformací nebo je dokončení transformace stále čeká. Zároveň ne vždy je plně modernizována samotná síť. Efektivní rozšiřování, doplňování a pokračující modernizace systémů CZT může mít významný multiplikační efekt k již provedeným veřejným investicím ve formě podpory a zároveň zajistit kohezní cíl v podobě dostupného tepla.

Tato připomínka je zásadní.

15.Ke kap. 5.1 str. 15 – Řešený problém – Nedostatek infrastruktury a technologií pro přechod na oběhové hospodářství, nízká míra využití recyklovaných materiálů a potřeba zavádění udržitelných materiálů

Žádáme přehodnotit omezení podpory *přechodu na oběhové hospodářství v komunální sféře a průmyslu* pouze na podporu formou finančních nástrojů.

Odůvodnění:

- 1) Kritický stav průmyslu, kdy firmy mají problémy zafinancovat ekologické projekty a návratnost může být velice dlouhá.
- 2) Je třeba přinejmenším posuzovat případ od případu a nepředurčovat podporu jako návratnou.

Tato připomínka je zásadní.

16.Ke kap. 5.1 str. 18 – Řešený problém – Ohrožení energetické infrastruktury vnějšími vlivy a krizovými situacemi

Žádáme o rozšíření podpory, která by vedle přenosové měla zahrnovat rovněž přepravní a distribuční soustavu.

Odůvodnění:

Pokud by měla být podpora energetické infrastruktury ve Strategickém rámci politiky soudržnosti 2028+ v ČR omezena výhradně na přenosovou soustavu, žádáme, aby Národní orgán pro koordinaci transparentně vysvětlil, jak k tomuto zásadnímu omezení podpory energetické infrastruktury v ČR dospěl, na základě jaké studie, mapování, výzkumu či evaluace.

Ohrožení energetické infrastruktury vnějšími vlivy a krizovými situacemi je třeba chápat v širší územní dimenzi. Elektrizáční soustava v ČR je jedním vzájemně propojeným celkem, kde zejména masivní nárůst podílu intermitentních výroben elektřiny nejvíce dopadá na distribuční soustavu, která je svým rozsahem násobně větší než soustava přenosová. A pokud je jednou ze stěžejních priorit Evropské komise zelená transformace a masivní rozvoj a růst obnovitelných zdrojů energie v rámci energetických mixů členských států EU, je nutné řešit i dopady připojování těchto zdrojů na stabilitu a bezpečnost elektrizační soustavy jako celku.

Z tohoto důvodu je nutné zachovat i v následujícím období přímou dotační podporu nejen provozovatelů přenosové soustavy (PPS), ale i provozovatelů distribuční soustavy (PDS). Všechny PDS jsou také regulovanými subjekty a nezbytné investice do infrastruktury podpořené z dotací se nepřímým projevem i na snížení výdajů jak podniků, tak i domácností. Pokud jde o případné překryvy s jinými dotačními tituly, např. s Modernizačním fondem (program ELEGRID), je rozsah nezbytných investic natolik široký, že je možné podmínky případné komplementarity obou nástrojů nastavit v závislosti na konkrétních aktivitách. Zároveň je nutné zahrnout z obdobných důvodů i přepravní soustavu.

Aby nedocházelo k dalšímu nárůstu regulovaných cen energie, je nutné zajistit využití podpory pro tyto účely.

Tato připomínka je zásadní.

17.Ke kap. 5.1 str. 18 – Řešený problém - Ohrožení energetické infrastruktury vnějšími vlivy a krizovými situacemi

Zdůvodnění hovoří o podpoře „záložních zdrojů energie“. Požadujeme ujištění, že jde o cílenou podporu plynových a dalších (nízkoemisních) říditelných zdrojů, a to v míře, která v součtu (i z dalších programů) zajistí maximální energetickou soběstačnost ČR vzhledem k reálné spotřebě.

Odůvodnění:

Pro ČR jsou z důvodu odchodu od uhlí a celkové změně energetického mixu záložní říditelné zdroje naprosto zásadní – rychlá výstavba dostatečných kapacit. Na riziko nedostatku elektřiny v ČR pro pokrytí její spotřeby upozorňuje i nedávné hodnocení zdrojové přiměřenosti ERAA.

Tato připomínka je zásadní.

18.Ke kap. 5.1 str. 18 – Řešený problém – Přetrvávající závislost ČR na importovaných fosilních zdrojích energie

Žádáme, aby podpora obnovitelných zdrojů energie, včetně akumulace, nebyla striktně uváděna jako explicitně návratná.

Pokud nebude akceptováno, navrhuje doplnit opatření o nenávratnou formu podpory alespoň pro nové technologie, u nichž se trh teprve vytváří. Zejména pak o výrobu obnovitelného vodíku a jeho případnou spotřebu.

Odůvodnění:

Enormní tlak na rychlý růst podílu obnovitelných zdrojů energie v rámci energetických mixů členských států je požadavkem primárně Evropské komise, která by se tudíž měla postavit i k ekonomickým dopadům jimi požadovaných cílů zelené transformace.

Průmysl (zejména energeticky náročný) se nachází v krizi a současně je nucen investovat do OZE, snižování energetické náročnosti a dalších projektů v různých oblastech ŽP. Finanční nástroje mu z této situace příliš nepomohou.

Zároveň by v této souvislosti bylo vhodné, kdyby se Národní orgán pro koordinaci zajímal o skutečný stav implementace podpory obnovitelných zdrojů energie (OZE) pomocí finančních nástrojů poskytovaných prostřednictvím NRB, která se dlouhodobě potýká s nedostatečnou robustností infrastruktury, jež způsobuje značné problémy zejména s rychlostí hodnocení podaných projektů. Proto by bylo vhodné nechat posuzování žádostí opět na MPO, které má v této oblasti prokázané schopnosti a zkušenosti. Zároveň v případě podpory OZE výhradně prostřednictvím finančních nástrojů, považujeme takový model za životaschopný pouze za předpokladu, že návratná výpomoc bude mít zachovánu vyšší míru dotačního ekvivalentu v podobě odpuštění části splátek (v rozmezí alespoň 30 % - 35 %), která zajistí dostatečnou atraktivitu pro zájemce o podporu. Je zjevné, že pokud by měla podpora OZE v příštím programovém období striktní podobu zvýhodněného úvěru, pak by investiční priority podnikatelů směřovali zcela jistě jinam.

Nové technologie jako je například výroba obnovitelného vodíku nebo jiných obnovitelných plynů si budou svůj trh teprve vytvářet a investiční nebo provozní podpora je zdrojem zajištění potřebné investiční návratnosti. U tohoto opatření není možné požadovat, aby se jednalo o podporu návratnou. Zároveň ovšem platí, že dekarbonizace průmyslu a dopravy bude vyžadovat uplatňování těchto paliv jak na straně výroby tak spotřeby.

Tato připomínka je zásadní.

19.Ke kap. 5.1 str. 19 – Řešený problém – Snižování energetické náročnosti ve všech sektorech/dekarbonizace

Žádáme, aby podpora snižování energetické náročnosti nebyla striktně uváděna jako explicitně návratná.

Při snižování energetické náročnosti by měla být preferována opatření zohledňující ekonomickou udržitelnost podnikání a konkurenceschopnost.

Odůvodnění:

V oblasti energetické účinnosti většina států EU27 zaostává. Z důvodu vysokých cílů, které budou brzy předmětem přehodnocení a očekávaného zpřísnění, je nezbytné, aby i pro oblast energetické účinnosti byla zachována možnost přímých grantů (nenávratné dotace) pro podniky všech velikostí. Současně i nadále platí, že největších úspor lze dosáhnout u energeticky náročných odvětví, které v naprosté většině případů provozují velké podniky.

Tato připomínka je zásadní.

20.Ke kap. 5.2

Není zmíněna role VŠ při rozvoji odborníků a kompetencí v oblasti digitálních služeb a kyberbezpečnosti.

Žádáme doplnit mezi implementační subjekty nástrojů pro digitalizaci VS také vysoké školy jako poskytovatele vzdělávání, výzkumu a expertní kapacity v oblasti eGovernmentu a kyberbezpečnosti.

Odůvodnění:

Naplnění strategických cílů ČR v oblasti digitalizace (NAPD 2023+, Digitální dekáda 2030) předpokládá dostupnost lidského kapitálu, který nelze bez vysokých škol vytvořit.

Tato připomínka je zásadní.

21.Ke kap. 5.2 str. 20 - Výzkum a inovace & eGovernment a kyberbezpečnost

Žádáme text na str. 20 („*Podnikový výzkum a vývoj je často realizován mimo české území.*“) přeformulovat, protože v daném kontextu není zřejmé, co má tvrzení přesně znamenat.

Odůvodnění:

Není jasné, zda se tím míní, že české firmy realizují vlastní výzkum a vývoj v zahraničí (např. prostřednictvím dceřiných společností), nebo že zahraniční firmy působící v ČR mají lokalizovanou pouze výrobu, zatímco jejich aktivity VaV probíhají v mateřských zemích. Doporučujeme text konkretizovat a případně podpořit dostupnými daty či zdroji, aby byla zřejmá zamýšlená implikace a bylo možné relevantně reagovat na uvedené zjištění.

Tato připomínka je zásadní.

22.Ke kap. 5.2 str. 20 - Výzkum a inovace & eGovernment a kyberbezpečnost

Tvrzení na str. 20, že „máme nedostatek inovačních center a sandboxů, především v některých regionech“, nepovažujeme za pravdivé.

Vzhledem k velikosti České republiky je počet inovačních center dostatečný – s výjimkou kraje Vysočina je inovační centrum přítomno v každém kraji, přičemž v některých regionech i více než jedno. Pokud jde o sandboxy, problém nespočívá v jejich počtu, ale spíše ve funkčním nastavení, propojení na regulační orgány a v jejich faktickém využití ze strany inovačních firem. Pro úspěšné fungování sandboxů je zásadní, aby měly jasně definované právní a metodické rámce, umožňovaly testování inovací v reálném prostředí a zároveň byly efektivně napojeny na regulační a administrativní struktury. V tomto směru stále existuje prostor pro zlepšení, nikoli však v kvantitativním rozšiřování, ale v zkvalitnění a zefektivnění jejich fungování.

Požadujeme úpravu formulace následovně:

„V ČR existují inovační centra, která územně pokrývají většinu regionů, nicméně jejich kvalita a úroveň poskytovaných služeb se liší. Je proto potřeba posílit jejich činnost a systematicky zvyšovat kvalitu jejich služeb. Současně doporučujeme zaměřit se na rozvoj a zefektivnění fungování regulačních sandboxů.“

Odůvodnění:

Původní formulace je věcně nesprávná a mohla by vést k chybným závěrům při nastavování budoucích politik podpory inovační infrastruktury. Problematika nespočívá v kvantitě, ale v rozdílné kvalitě a kapacitách jednotlivých center.

Tato připomínka je zásadní.

23. Ke kap. 5.2 str. 20 – Řešený problém – ČR jako průměrný inovátor v rámci EU

Nesouhlasíme s tím, aby rozsáhlejší projekty výzkumu a vývoje byly podporovány výhradně v oblasti společenských výzev. Požadujeme, aby byly rozsáhlejší projekty přednostně podporovány také v průmyslově relevantních oblastech výzkumu.

Žádáme tedy vypustit větu/odstavec o tom, že „rozsáhlejší výzkumné projekty budou podporovány pouze jako mission oriented“. Je nutné zachovat možnost podpory aplikovaného i průmyslového výzkumu dle národní RIS3 a tržní poptávky, bez předem stanoveného tematického omezení.

Chybí také definice „rozsáhlejších projektů“, jedná se např. o projekty nad 10 mil. EUR podpory?

Odůvodnění:

Upozorňujeme, že hlavním cílem nového programového období má být posílení konkurenceschopnosti.

Pro české výzkumné prostředí je dlouhodobě typická fragmentace podpory aplikovaného VaV do velkého množství malých projektů. Tento přístup často vede k nízké ambicióznosti projektů, které bývají krátkodobé, podfinancované a nedosahují významnějších výsledků. Výjimku představuje například program Národních center kompetence, který díky dlouhodobější, koncentrované podpoře konsorcií složených z výzkumných organizací a podniků přinesl řadu komerčně využitelných výsledků.

Omezení větších projektů pouze na oblast společenských výzev proto považujeme za neodůvodněné. Navíc právě pro tuto oblast již existuje specifická podpora z národních zdrojů, např. v rámci programu SIGMA.

Je nezbytné, aby průmyslově orientovaný výzkum měl rovněž možnost čerpat podporu na větší, strategicky zaměřené projekty, které mají potenciál přispět ke konkurenceschopnosti a inovační výkonnosti ČR.

The Road to the Next MFF a Draghi Report 2024 zdůrazňují podporu konkurenceschopnosti a inovací s přímým tržním dopadem – to vyžaduje flexibilitu, nikoli úzké tematické vymezení.

Raffaele Fitto (GAC 28 / 3 / 2025): Kohezní politika má „podporovat inovace a produktivitu“ ve všech územích – to předpokládá otevřenost vůči různým typům projektů. Zkušenosti inovačně vyspělých zemí (DE, NL, US) ukazují, že bottom-up projekty s komercializačním potenciálem jsou klíčové pro tvorbu vysoké přidané hodnoty.

Příliš úzké vymezení by mohlo brzdit firmy při rychlé reakci na globální poptávku, snižovat atraktivitu ČR pro investice do VaV a omezovat diverzifikaci ekonomiky.

Tato připomínka je zásadní.

24. Ke kap. 5.2 str. 20 – Řešený problém – ČR jako průměrný inovátor v rámci EU

Návrh na podporu „chairs“ vnímáme jako potenciálně zajímavý, ačkoliv jeho specifikace není z dokumentu zřejmá. Žádáme však z výčtu vyjmout výzkum v oblasti veřejné správy.

Odůvodnění:

Není jasné, jak by mohl výzkum systémů veřejné správy zlepšit konkurenceschopnost ČR. Možná se jedná o nevhodnou formulaci (možná má jít o výzkum pro potřeby veřejné správy. Ani v tom případě se nedomníváme, že je vhodné tento typ výzkumu financovat z prostředků EU. Potřeby veřejné správy se často operativně mění a je mnohem vhodnější je saturovat pomocí zakázek smluvního výzkumu, případně externích konzultačních služeb.

Tato připomínka je zásadní.

25. Ke kap. 5.2 str. 21 – Řešený problém – ČR jako průměrný inovátor v rámci EU

Žádáme úpravu textu na str. 21, který navrhuje omezit podporu výzkumných infrastruktur pouze formou návratné podpory. S tímto návrhem nesouhlasíme, požadujeme zavedení kombinace dotací a vratné podpory s diferenciací podle typu infrastruktur. Žádáme rovněž vyjasnění, co se výzkumnou infrastrukturou myslí.

Odůvodnění:

Vratná podpora je vhodná pro určité typy infrastruktur (např. vědeckotechnické parky zaměřené na firmy, kterým postačují kancelářské prostory). Souhlasíme, aby tento typ projektů byl podporován formou vratné podpory. Naopak u projektů specializovaných infrastruktur (např. inkubátory či VTP zaměřené na

deep tech firmy, včetně laboratorního vybavení např. pro life science, materiálové vědy apod.) bude forma vratné podpory neadekvátní a tyto typy infrastruktur nebude možné financovat a proto nevzniknou. Přitom je již nyní zřejmé, že u specializovaných infrastruktur tohoto typu existuje poptávka, která však není uspokojená (např. pro startupy v oblasti biotechnologií neexistuje vhodné zázemí ani v Praze, ani v Brně, ani v Olomouci, tedy ve třech hlavních místech koncentrace biotechnologického výzkumu v ČR). Analogicky platí toto zdůvodnění i pro testbedy.

Tato připomínka je zásadní.

26. Ke kap. 5.2 – Podnikání & Digitalizace podniků

U digitálních technologií ve firmách není vždy dostatečná návratná podpora. Zaměření pouze na FN by zbytečně vedlo k odkládání projektů, které by mohly posunout digitalizaci. Proto žádáme alespoň u Průmyslu 4.0 vyškrtnutí striktního omezení na návratnou podporu.

Zároveň upozorňujeme, že v oblasti Odolnost & eGovernment a kyberbezpečnost & Digitalizace téměř úplně chybí firemní sektor a vše je zaměřené na veřejnou správu.

Odůvodnění:

Veškeré inovace jsou i přes jejich přínosy pro průmysl velice nákladné a při současné intenzitě podpory a stanovených podmínkách pro mnohé firmy nerealizovatelné. Připomeňme navíc aktuální kritický stav průmyslu.

Tato připomínka je zásadní.

27. Ke kap. 5.2 str. 23 – Řešený problém – Nízká přidaná hodnota produktů a služeb, generovaných v ČR

Na str. 21 text uvádí: „Podpora a návratné financování start-upů a spin-offů – preference kombinace veřejného a soukromého kapitálu – preference podniků s vysokým inovačním potenciálem – návaznost na existující finanční nástroje z veřejných prostředků – podpora vzniku a rozvoje začínajících firem v regionech. Podpora usnadní nadějným začínajícím firmám získat kompetence a kapitál na rozvoj/expanzi.“

S uvedeným zněním nesouhlasíme v části, která implicitně předpokládá výhradní využití návratného financování, aniž by byla rozlišena fáze vývoje podnikatelského záměru/startupu.

Požadujeme, aby podpora zahrnovala obě formy – návratnou i nevratnou – a to v závislosti na úrovni technologické připravenosti (TRL) předkládaných projektů.

Odůvodnění:

V raných fázích vývoje startupy často čelí vysokému riziku a nemají dostatečné zázemí pro návratné financování. V této fázi je nezbytná nevratná veřejná podpora, která umožní vytvořit prototyp a ověřit tržní potenciál – předpoklady pro budoucí vstup na trh a oslovení investorů. Bez této podpory se startupy nedostanou do stavu, kdy mohou usilovat o soukromý kapitál pro expanzi, zejména na mezinárodní trhy.

V českém prostředí přitom chybí nástroje pro financování tzv. proof-of-concept fáze. Kombinace dotací v raných fázích a návratného financování v pokročilých (TRL 8–9) je běžnou praxí v inovačně vyspělých zemích a klíčem k budování startupů schopných globálního růstu.

V případě projektů v raných fázích vývoje (nižší úrovně TRL, zejména TRL 1–7) je standardem v mezinárodním kontextu poskytovat podporu formou nevratné dotace, zejména pro startupy a spin-offy, které disponují jen omezenými finančními zdroji. Bez této formy podpory se většina slibných projektů vůbec nedostane do tzv. investovatelné fáze, tedy do stadia funkčního prototypu (proof-of-concept), který je předpokladem pro získání následné externí investice (např. venture kapitálu).

Zajištění nevratné podpory ve fázi proof-of-concept považujeme za klíčové pro rozvoj inovačního ekosystému v ČR. V této oblasti je v současnosti výrazný nedostatek vhodných finančních nástrojů a riziko podfinancování perspektivních projektů je vysoké. Doporučujeme proto směřovat prostředky z evropských fondů právě do této rané fáze vývoje, například prostřednictvím posílení již existujícího programu Technologická inkubace realizovaného agenturou CzechInvest.

Pouze v pozdějších fázích vývoje (vyšší TRL, zejména od TRL 8–9), kdy je projekt již blíže tržnímu uplatnění a lze lépe odhadnout návratnost investice, považujeme za vhodné zvažovat i formu vratné podpory

Tato připomínka je zásadní.

28. Ke kap. 5.2 str. 23 – Řešený problém – Nízká přidaná hodnota produktů a služeb, generovaných v ČR

Na str. 23 je uveden záměr posílit činnost kanceláří pro transfer technologií (technology transfer offices, TTO) ve výzkumných organizacích. S tímto záměrem věcně plně souhlasíme, avšak požadujeme vyškrtnutí odkazu na využití prostředků EU pro tento účel.

Odůvodnění:

Funkční centra transferu technologií (CTT) jsou klíčovým předpokladem pro efektivní komercializaci výsledků výzkumu. Jejich činnost by však měla být pevně zakotvena v institucionálním fungování výzkumných organizací a navázána na jejich výkonnost, zejména v oblasti spolupráce s aplikační sférou a transferu znalostí.

Z těchto důvodů považujeme za žádoucí, aby financování TTO/CTT probíhalo primárně ze státního rozpočtu, prostřednictvím institucionální podpory výzkumných organizací, a bylo provázáno s výsledky hodnocení kvality výzkumu a jeho dopadů. Používání prostředků EU (zejména grantového charakteru) k financování této agendy považujeme za neefektivní a systémově nevhodné, neboť nepřispívá k dlouhodobé stabilitě a ukotvení těchto center v rámci výzkumné infrastruktury. Činnost center transferu technologií by měla být vnímána jako nedílná součást strategického řízení výzkumných organizací, nikoli jako doplňková aktivita financovaná z časově omezených projektů.

Tato připomínka je zásadní.

29.Ke kap. 5.2 str. 23 – Řešený problém – Nevyužitý potenciál brownfieldů pro rozvoj regionů

Navrhujeme doplnit možnost podpory i o nenávratnou v případě brownfieldů s významnou průmyslovou a/nebo ekologickou zátěží, které jsou problematické pro hledání vhodných investorů do revitalizace.

Odůvodnění:

Některé brownfieldy jsou svým charakterem složité pro přípravu areálů pro zajištění návazné investice a nadměrně zatěžují ekonomiku budoucí investice. V některých případech může být navíc požadováno i zachování původního rázu areálu i pro návaznou investici, což je zejména případ areálů uvnitř městské zástavby. V těchto případech je nutná nenávratná investiční podpora pro zajištění vytvořených vhodných podmínek pro investora.

Tato připomínka je zásadní.

30.Ke kap. 5.2 – Vzdělávání a trh práce

Chybí zaměření podpory studia oborů, které jsou pro ČR dlouhodobě strategické. Prosíme o doplnění - viz odůvodnění.

Odůvodnění:

Klesá zájem studentů o studium oborů, které jsou však pro ČR naprosto zásadní z pohledu bezpečnostního a strategického. Příkladem může být hutnictví. Ocel je strategická surovina, bez které nelze zajistit bezpečnost státu ani dosažení environmentálních cílů (doprava, OZE, čisté stavby, atd.). Stát by si tedy měl vymezit prioritní oblasti (jaderná energetika, obrana, atd.) a zajistit atraktivnější a podporu patřičného studia souvisejících oborů od výroby základních surovin/produktů po finální výrobky.

Tato připomínka je zásadní.

31.Ke kap. 5.4 Obrana a odolnost a také ke str. 3 a oblasti s dvojím využitím

Upozorňujeme, že chybí klíčové oblasti průmyslu (optika, farma a ochrana před biologickými zbraněmi, elektronika a čipy, strojírenství, softwar, navigační systémy, chemie – výbušniny apod.). Zde by mělo dojít k nějaké aspoň částečné analýze dle definovaných oblastí dual use a spojit to s výše uvedenými podmínkami. Stávající vymezení není dostatečné a neodpovídá deklarovaným cílům.

Do podpory obranyschopnosti je nutné min. doplnit:

- Obranný výzkum, využití umělé inteligence, kvantových technologií, technologií pro kybernetickou a elektronickou válku, vývoj bezpilotních systémů a prostředků obrany proti nim
- Opatření k ochraně kritické infrastruktury
- Zapojení soukromého sektoru

Chybí také hybridní hrozby a důraz na udržení průmyslových kapacit země.

Udržení průmyslu je odrazem síly a odolnosti země. Cílem kohezních opatření v tomto směru by mělo být zvyšovat přidanou hodnotu.

Odůvodnění:

Kap. 5.4 je naprosto nedostatečně rozpracovaná.

Navíc klade malý důraz na zapojení firem a soukromého sektoru. Konkurenceschopnost českých firem by měla být zásadněji zdůrazněna.

Také chybí zmínka o důrazu na podporu českého exportu, na kterém naše ekonomika stojí. Navrhujeme tam v tomto smyslu doplnit k Hospodářská strategie ČR: Česko do top 10 a Rezortní priority ve Strategické agendě EU na období 2024–2029 také exportní strategii: Exportní strategie ČR 2023-2033.

Tato připomínka je zásadní.

32. Ke kap. 6, str. 40 – využití finančních nástrojů

Požadujeme nerozlišovat míru využití finančních nástrojů v oblasti podpory podnikání a veřejné správy. Tedy FN by měly nést všichni aktéři stejně, a neměly by směřovat pouze do podnikatelského sektoru.

Celkové využití FN v podnikatelské složce by pak nemělo přesáhnout 10 % alokace pro český podnikatelský sektor. V souladu s obecnou připomínkou k podpoře VaV by oblast výzkumu a vývoje měla být podporována dotační formou.

Odůvodnění:

Podle *State Aid Scoreboard 2024* je celková veřejná podpora ČR pouze 0,83 % HDP vs. EU 0,96 % (např. BE 1,25 %, DE 1,04 %), neplatí tedy mýtus založený na tom, že podnikání či ekonomika jsou založené na dotacích. Inovativnější a výkonnější ekonomiky neustupují z přímé podpory, největší evropské podnikatelské subjekty v EU rutinně využívají přímou podporu na VaV.

Naopak celková veřejná podpora VaV v ČR je pouze 0,12 % HDP vs. 0,27 % v Německu či 0,23 % ve Francii. Tedy naopak oproti vyspělým státům, ke kterým se ČR chce přiblížit, je podpora výzkumu a vývoje v ČR nedostatečná.

R&D prioritně z dotací: Projekty průmyslového výzkumu, vývoje a inovací vyžadují v raných a rizikových fázích nevratnou podporu; FN mohou být doplňkem až v pozdějších, tržně prověřených etapách.

Riziko odrazení investic: Příliš vysoký podíl FN může odradit především malé a střední podniky s omezenou schopností nést návratné finanční závazky, což by prohloubilo inovační mezeru namísto jejího zmenšení.

Graf 2-4 na str. 24 *State Aid Scoreboard 2024* ukazuje, že většina veřejné podpory v EU je i nadále poskytována formou nevratných dotací či daňových úlev; finanční nástroje zůstávají minoritní a sektorově koncentrované.

Žádný členský stát neusiluje o zcela návratný model podpory podniků; takto vysoká dominance FN by byla českým specifickým bez precedentu v EU.

Limit 10 % vychází ze zkušeností a reflektuje omezenou absorpční kapacitu FN v českém prostředí, zejména u SME a projektů VaVal, jakož i omezenou implementační kapacitu FN v ČR.

FN jsou jinak vítaným nástrojem a jejich využívání je pro podnikatele pozitivní. Větší využívání FN v rámci politiky soudržnosti 2028+ má být napříč sektory, vyčlenění podnikatelského sektoru od akademického sektoru, veřejného sektoru, dopravy a dalších sektorů je nesystémové.

Navýšení praktického využívání FN může pomoci odblokovat rezervované stanovisko EK k dosavadní implementaci podnikatelských programů v ČR.

Další zdroje:

- *R. Fitto, GAC 28/3/2025*: „Kohezní politika musí být motorem inovací a produktivity evropských ekonomik.“
- *Draghi 2024*: investiční mezera až €800 mld/rok v inovacích.
- *The Road to the Next MFF*: budoucí rozpočet EU má mířit do oblastí s nejvyšší evropskou přidanou hodnotou (aplikovaný VaVal).
- Dle ČSÚ tvoří cca 2/3 českého výzkumu a vývoje podnikový sektor. Problémem ČR a EU není excelence (máme špičkový univerzitní výzkum), za účelem zvýšení konkurenceschopnosti je třeba zvýšit důraz na experimentální vývoj, praktické inovace a škálování. Tyto faktory jsou doménou podnikatelského sektoru. FN v tomto ohledu nejsou motivující, v rozvinutých ekosystémech není VaVal financováno půjčkami.

V kap. 6 materiálu MMR se uvádí, že pro rozsáhlejší využití finančních nástrojů **zatím chybí**:

- odpovídající legislativní rámec,
- dostatečná administrativní a bankovní kapacita,
- empirické vyhodnocení efektivity FN v českém prostředí.

Současně materiál uznává, že zajištění kvalifikovaných odborníků ve veřejné správě je dlouhodobě problematické.

S ohledem na uvedené faktory a mezinárodní srovnání navrhuje **ponechat přímou dotační podporu** jako převládající nástroj a omezit finanční nástroje na doplňkovou roli (max. 10 % podnikatelské alokace).

Jako nesystémové se také jeví vztahovat radikální požadavek v oblasti FN výhradně na podnikatelský sektor, FN mají být posuzovány plošně. Dokument se příliš soustředí na makroekonomické teorie a méně už na realitu subjektů, které se o prostředky kohezní politiky budou ucházet, jakož i geopolitickou realitu ČR a EU.

U schémat zacílených na MSP představovaly finanční nástroje dlouhodobě v průměru pět procent celkové podpory; granty zůstaly dominantní formou i ve vyspělých ekonomikách. Viz Stock-taking study on ESIF financial instruments 2014-2020 (EIB & DG REGIO, 2022)

Tato připomínka je zásadní.

33.Ke kap. 7 str. 42: Tematické zaměření programů Interreg

Doporučujeme doplnit text "*Vzhledem k důležitosti rozvoje příhraničních regionů a posilování přeshraničních vazeb, přizpůsobení se změně klimatu, ochrany životního prostředí a podpory udržitelného cestovního ruchu je nezbytné finančně podpořit investice do přeshraniční infrastruktury mimo TEN-T vhodnými nástroji, například Interreg*".

Odůvodnění:

Rozvoj příhraničních regionů, často strukturálně postižených a posilování přeshraničních vazeb, přizpůsobení se změně klimatu, velké ambice v ochraně životního prostředí a podpora udržitelného cestovního ruchu se neobejde bez finanční podpory investic do přeshraniční železniční infrastruktury mimo TEN-T vhodnými nástroji, například Interreg.

Tato připomínka je zásadní.

34.Ke kap. 7.1

V kapitole 7.1 jako významní aktéři přeshraniční spolupráce by měly být explicitně podporovány rovněž **vysoké školy**, které již nyní hrají zásadní roli v budování kooperačních struktur a transferu poznatků do regionů. Programy Interreg by měly reflektovat potřebu mezinárodních výzkumných konsorcií, podpory společného vzdělávání a mobilit v příhraničí.

Tato připomínka je zásadní.